

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYJ ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redakt

КВИТАЦІЯ.

EDAKCJA i ADMINISTRACJA
howa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

resantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7-8 wieczorem.

Отпечатанный без предвари-
тельной цензуры № 44 газеты
„Голосъ Чѣстоховскій“ заключающей
въ себя 1 печатн лист
доставленъ ко мнѣ въ канцелярію.

Полиеймейстеръ
города Ченстохова

Росписека № 44

Узаконенное число экземпляров № 44 издания

Голосъ Ч

изъ типографіи
получено 2/2 1910 г. въ 11 ч. м.
ценою 4 Размѣръ Экземпляр

Хиспекторъ по дѣламъ печати

Гор. Лодзь

посвященнаго крѣвению засад зѣ-
бolicznictwa wśród mas najszerszych
p. t. „Ogólne zasady pielęgniownia
zębów i jamy ustnej“. Cena 5 i 10 k.
Zadać w księgarńach! 20

Kalendarzyk.

Dr.: Waleńego, Zenona M. — Niemiry
Juro Faustyna i Jowity M m. —
Zaczęlawy.
Wschód słońca o 7 m 20
Zachód: 5 00
Przybyło dnia 1 godz. 59 min.
Daty nielapne: 1386. Chrzesł Władysława
Jagielly.

— Repertuar teatralny.
Teatryk „Odeon“ (Aleja II № 43)—
Dziś: „Divertissement“ pani Bolesławskiej
i pp. Krawczyńskiego i Nynkowskiego.
Teatr miejski—Dziś: „Rozwód Pie-
rota operetka w 1-m akcie.

Jutrzejszy obiad.

- 1. Zupa neapolitańska. Kokile ze
zwierzyny. Pieczeń wołowa z rożna.
Zając z buraczkami. Babki śmietan-
kowe.
- 2. Barszcz z uszkami. Pieczeń cielę-
ca z kartofelkami. Grzybek z konfi-
turami.

„Dobrobyt polaków”.

Znany profesor hakatystyczny Bern-
hardt urządził w uniwersytecie berliń-
skim cykl wykładów o „kresach wschod-
nich”. Cykl ten zakończył się nieda-
wno wykładem „o przyszłość polski
ekonomicznej polaków w Poznanskiem
i Prusach Zachodnich”.

„ODEON” W. KRZEMIŃSKIEGO (Najstarszy w Królestwie)

łącznie) — Zupelna zmiana programu!

1-go (epizod historyczny wojen Napoleońskich) Roz-
piski z natury) **Lizy w osobach** (obrazki z życia)
znie) **Sen w woalu nimf** (fantazja)

Sprawy Borowskiej w Krakowie

MENT ze współdziałaniem:
rzyńskiego i Nynkowskiego.

W Kalloskopach wystawiono: **Widoki Hunady (Ameryka)**

Szczegóły w afiszach i programach.

189

Teatr „ODEON”

się na ustawie spółek Rzeszy i złączo-
ne są w jednym związku spółek, po
jedynolitym kierownictwem, na W. Ks.
Poznańskie i Prusy Zachodnie. Koronę
związku jest Bank spółek zarobkowych
w Poznaniu.

„Są w Niemczech niewątpliwie związki
spółek zarobkowych, liczniejsze i ka-
pitalistycznie silniejsze, lecz sądzę—mó-
wił Bernhardt—iż niema w całych Niem-
czech związków tak jednolitego, tak soli-
darnie spółki spajającego, tak wyborne
z licznych spółek stwarzającego jedną
zwartą całość—jak polski związek spółek
zarobkowych”.

Rząd pruski wobec spółek występo-
wać może jedynie na mocy ustawy spół-
kowej, występuje też i nieraz bardzo
dokuczliwie. To wszakże przyczynia się do
wzmocnienia ich siły. Każda spółka liczy
się z niebezpieczeństwem, przestrzega us-
tawy sumiennie i pozornie. Jest to re-
gulatorem działania spółek, których ro-
zwoj jest zdrowy.

Rosnące coraz bardziej sumy oszczęd-
nościowe w spółkach polskich są rezul-
tatem pracy i zabiegliwości polaków w
kraju — oraz skutkiem polepszenia w
obu prowincjach (Poznań i Prusy Zach.)
stosunków ekonomicznych. Są także plom-
nem pracy robotników polskich, wyho-
dzających na robotę do Niemiec.

Kapitał niemiecki przyczynia się do
zwiększenia potęgi ekonomicznej pola-
ków. Niemcy potrzebują robotników
polskich, muszą im płacić i w ten spo-
sób bogacić ich. „Ta konieczność ekono-
miczna zmusza Niemców do mimowol-
nego wzmocnienia siły społeczeństwa
polskiego”.

Bernhardt dochodzi do ostatecznego
wniosku, że Niemcy, a w szczególności
siły prowincje pruskie nie mają środ-
ków aby polską potęgę ekonomiczną
zniszczyć. Rozwój ekonomiczny okaz-

czy swój
przed-
tej” opie-
emieckim,
polskich,
n.

przeszło
ych, oko-
ią spółki
opierają
się na

je się silniejszym, niż wszelkie pań-
stwowe zarządzenia. Z tego jednak
powstać może niebezpieczeństwo polity-
czne. Polacy, ekonomicznie mocni i
jak państwo w państwie urzędzeni, mo-
gliby się stać w krytycznych czasach
narządzeniami w rękach obcych mocarstw.
Jedynym środkiem, aby temu zapo-
biec, jest wewnętrzna kolonizacja chło-
pów niemieckich oraz jednolity zwią-
zek tychże chłopów w spółkach. W
ten sposób w ciągu lat 50 mogłaby
powstać na kresach potężna warownia
niemiecka, której żadna fala znieść ani
zniszczyć nie zdoła. Szczególny nacisk
kładzie Bernhardt na „kolonizację we-
wnętrzną”.

Wydaje się, że przewidywania Bern-
hardta są mylne. Obecna „wew-
ntrna kolonizacja niemiecka” doprowa-
dziła tymczasem do bankructwa tego
środka, napelniając tylko złotem komisji
kolonizacyjnej kieszenie hakatystów.
K. Ł.

Europa przed 100 laty.

—o—
Europy—z wyjątkiem Anglii—panem
wszechpotężnym przed stu laty był Na-
poleon I.

Dnia 1 stycznia 1810 roku pozosta-
wały pod jego rozkazami bezpośrednio
Francia olbrzymia, sięgająca aż na drugi,
prawy brzeg Renu, mająca 130 de-
partamentów, królestwo włoskie, pro-
wincje illyryjskie.

Francia sięgała od Pirenejów na po-
łudnie aż po Lubekę. Francją była wów-
czas: cała Belgia, cała Holandia, Olden-
burg, miasta hanzeatyckie. Do Francji
należały Moguncja i Frankfurt. Dalej na
południowym wschodzie Genewa, Waadt
i Walls, francuskie kantony Szwajcarii.

Na południu: Sabaudja, Genua; Tos-
kania i część państwa kościelnego. Pro-
wincje illyryjskie obejmowały: część Ty-
rolu niemieckiego, Karyntję, Krainę, Is-
trję, Triest, Chorwację bez Sławonii,
Dalmację ze wszystkimi wyspami. Te
kraje należały do Francji tylko cztery
lata, imno to Napoleon I. działał dla
celi kultury i dobrobytu tak wiele, że
ludność jeszcze w ćwierć wieku później
wspominała z uznaniem rządy francuzów.

Wreszcie królestwo włoskie obejmowało
Medjolan, Wenecję, część wschodnią
Toskanji i część północną oraz wschod-
nią państwa kościelnego.

Jak wyglądały ziemie polskie? Znaj-
dowały się pod czterema władcami. Z
tych tylko jeden był własny, choć obcy
nam krwią. Mowa o królu saskim, któ-
ry jako Fryderyk August był księciem
warszawskim. Przed stu laty było to
spore księstwo.

W 1807 r. obejmowało odebrany —
choć nie były Prusom zabór, bo pewne
nabytki ziemskie z 1772 r. zostały
przy Prusach, a Białystok przypadł Ro-
sji. W 1809 roku Austria oddała na rzecz
Księstwa zabór z 795 r., a nadto Za-
mość.

Przybyły Księstwu cztery nowe de-
partamenty: Kraków, Radom, Lublin i
Siedlce.

W Rosji panował cesarz Aleksander
I. W Prusach król Fryderyk Wilhelm III,
który mimo nadzoru francuzów reformo-
wał administrację i armię. W Austrii ce-
sarz Franciszek, za parę miesięcy teść
Napoleona I. Królem Hiszpanji był brat
Napoleona Józef. Drugi brat, Hieronim,
osiadł na tronie święto stworzonego
królestwa Westfalji. Wielki książę Ber-
gu, Joachim Murat „awansował”, jak
mawiali wiarusi napoleońscy, na króla
Neapolu. Tylko na Sycylii utrzymała się
dynastia Hurbonów w osobie Ferdynan-
da I. W Anglii panował Jerzy III z domu
Hanowerskiego, zapadający od czasu do
czasu na chorobę umysłową. Właśnie w
roku 1810 ta choroba owdolnęła królem
już na zawsze, tak, że w rok później za-
szła potrzeba powołania regenta w oso-
bie hulaszczego księcia Walji, później-
szego Jerzego IV.

Papież Pius VII znajdował się w nie-
woli francuskiej. Pozbawiony tronu i
ziemi od 1809 r., był osadzony w Sa-
vonie, małym porcie pod Genuą aż do
1812 r. Do Rzymu wrócił dopiero 24
maja 1814 roku. Towarzyszem niewoli
Piusa VII w Savonie był kardynał sek-
retarz stanu Pacca.

Sultaniem w 1810 r. był Mahmud II.
Panował wtedy jeszcze nad Wołoszczy-
zną, Moldawją i Bessarabją, którą stracił
w 1812 roku. Należała do niego Gre-
cja i wyspy Archipelagu.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-cia, dom własny

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Założony w roku 1897

WYKONYWA RZĘBY POMNIKI ROBÓT RUDOWLANE I SZTUKATERJE

Telefon 10 260

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON 1

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenie młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

TOWARZYSTWO ZAKŁADÓW METALOWYCH

B. HANTKE W WARSZAWIE

POLECA:

Drut, gwoździe, sztyfty, szpilki szewskie, nity, śruby, mutry, szajby, łańcuchy, widły, łopaty, kielnie, młoty, młotki, kilofy, lemieszce, żęby do bron, kopaczki do buraków, noże maszynowe i t. p.

Przedstawiciel: ZDZISŁAW RYLSKI, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93

ZAWIADOMIENIE!

Prosimy o zwrócenie szczególnej uwagi na to, Muiracithin nasz jest w dobie obecnej najznakomitszym środkiem wzmacniającym nerwy. Niezwykłe pomyślne wyniki, osiągnięte w leczeniu chorób układu nerwowego, osłabienia pamięci, bezsenności, uczucia obawy, ucisku, uderzeń krwi do głowy i t. p. są ogólnie znane. Zwracamy uwagę na wyczerpującą literaturę lekarską omawiającą dany przedmiot. Literaturę tę może każdy otrzymać gratis i franco. Muiracithin jest stale zalecany przez wybitnych profesorów oraz stosowany ogólnie w pierwszorzędnych klinikach w kraju i zagranicą jakoteż w praktyce prywatnej. Należy żądać niezłomnego wystąpienia oddzielnej literatury.

UWAGA. Poleca się uwadze Szanownej Publiczności że tylko my jesteśmy wyłącznymi fabrykantami prawdziwego zagranicznego „Muiracithinu”, którego cena obecnie, jak i poprzednio, pozostaje ta sama — i tylko nasz Muiracithin jest zalecany przez znanych lekarzy i profesorów, jak von Leyden, Senator, Eulenburg i wielu innych. Żądać „Muiracithin” w rosyjskim lub w polskim opakowaniu, opatrzonym marką ochronną H. N. B. w gwiazdki, wszelkie zaś inne w niemieckim opakowaniu naśladowstwa stanowczo odrzucać.

Kantor preparatów Chemicznych Petersburg, Mała Koniusz. 10.
Literaturę gratis i franco otrzymać można u Reprezentanta na Ryb. Polskie, Litwe, Ukrainę i Polud. Rosję, S. Rościszewskiego Warszawa, Bracka 6, tel. 128.46. Muiracithin jest do nabycia we wszystkich większych aptekach i składach aptecznych. 248

We wszystkich księgarniach sprzedają się dzieła pedagogiczne Reussnera do bardzo przedkiej i najłatwiejszej nauki języków. Obcych w Szkole i Domu bez nauczyciela z objaśnieniem wymowy i kluczem, p. t.:

Samouczek:
Polsko-Niemiecki kurs wstępny (Elementarny) po kop. 5, 12, 24 i 40; — kurs I y k. 80, — kurs II rb. 1.60. — Rusko-Niemiecki po k. 5, 12, 24, 40 i 2.20. — Polsko-Francuski kurs I y k. 1.20; kurs II-gi 3.20. — Gramatyka Polsko-Francuska k. 1.20. — Wypisy Francuskie k. 60. — Wypisy Niem. k. 24. — Polsko-Angielski kurs I y k. 75 — kurs II-gi k. 1.20. — Amerykański Przewodnik k. 50. — Polsko-Ruski Elementarny po k. 5, 12, 24, 40; — kurs I-szy 1.40; — kurs II-gi 1.80.
Nakład autora (Reussnera.) ul. Złota 6 Warszawa, 184

Subjekt

Polak, zdolny i bystry młody człowiek, z 6-o klasowym wykształceniem, biegły w rachunkach, z ładnym charakterem pisma, może zaraz otrzymać posadę w hurtowym handlu w Częstochowie na dobrych warunkach. Oferty wraz z curriculum vitae i referencjami składać w Administracji Gazety, pod literami ABC 100. 221

We wszystkich księgarniach sprzedają i w polskich domach powinien posiadać

Kalendarzyk im. Juliusza Słowackiego

na r. 1910. mapką Królestwa Polsk. i planem m. Warszawy po 5 kop. — za 12 sztuk 38 kop., z portretem, zyciorysiem i porcematami Słowackiego, 8 k. — za 12 szt. 61 k. — Cześć i Ślawa Jul. Słowackiemu w setną rocznicę urodzin. t. j. sam zyciorys jego i poezje z portretem. bez kalendarzyka 6 k. — za 12 szt. 48 k. Opłata poczyty za 1 szt. każdą z tych broszurek po 3 k. — 4 rukomendacja 7 k. — rarysm 10 k. — zaliczka pocztą 10 k. drożej. — Najkorzystniejszą jest wysłać większą ilość sztuk razem i czem więcej sztuk, tem taniejsza opłata. Nakład Pi. Reussnera, Złota 6, Warszawa. 183 — 4—1

Ból głowy i Migrenę natychmiast usuwa

MIGRENO-NEVROSIN
Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w aptekach i składach aptekowych tylko oryginalnych proszków 10 k. szt. Pudełko 1.20 k. 147—30

Książka okazja.

Za 7 rb. 25 kop.
Wysłany 2 zimow. lub jesienne kostiumy, 1 kawałek Angielskiego sukna wełnianego, trwałego i modnego materiału, najnowszego rysunku. 2 arz. szerokości i 4 1/2 dług. na cały mekki kostium i 1 kawałek 8 arz. „Sukna Panama” na damski trwały elegancki kostium, najnowszego rysunku. Opakowanie i przesyłka na r-k firmy, pocztą bez zadatku i bez ryzyka, niepodobna się. Fabryka swraca pieniądze w całości. Na żądanie wysła się za tą ceną, za zaliczenie dołącza się 16 kop. 1 na Syberję jeźdźca 85 k. Adresować: Do fabryki T-wa Subiennio-Wolaniej manufaktury Łódź A 14. 138—4—1

ASTHMA i KATARY
Leczą się przez użycie **ESPIC**
CIGARETEK i PRUNŻEK
Duszności, Kaszel, Zakręcenie, Niewolige
Fundator do nakładania pierśniowego
jest Najskuteczniejszym środkiem do Pokonania Chł. i g. oddechowych.
Przyjęty w szpitalach francuskich i zagranicznych. — We wszystkich znacznych aptekach Francji i zagranicą. Sprzedaż hurtowa w Paryżu: 28, ul. Saint-Lazare.
Trzeba wymagać wiążącego podpisu na każdej szluzce jak obok.
218—6—1

Ostatnie wydawnictwa Gebethnera i Wolffa w Warszawie
Do nabycia we wszystkich księgarniach

Askonazy Sz. Dwa stulecia, XVIII i XIX. Badania i przyznania. S. II.	3.—
Książki Józef Pniatowski (1763—1813). Z 22 ryc. i hellograwiurą według portretu Grassiego. Wyd. II	3.—
— Nowe wczasy.	2.40
Bartkiewicza Z. Paie dusze. Nowelle i obrazy.	1.20
Konopnicka M. Pan Balcer w Brazylji. Poemat.	3.—
— w ozd. opr. rb. 4, w ozd. opr. w półskórek	4.80
Nowaczyński A. Wielki Fryderyk. Powieść dramatyczna — Ostrowski St. Z gwiazda morza. Powieść historyczna z czasów Królestwa Warszawskiego.	1.35
Przybyłowski St. Dzieła sady („Synów ziemi” część wtóra).	2.—
Raymond Wl. St. Chłopi. Powieść współczesna. I i Jesień. II Zima. 2 tomy. rb. 3, w opr. rb. 3.80. III Wiosna. IV Lato. Cena każdego rb. 1.50, w opr.	1.80
Rodziewicz M. Byll i będa. Powieść z niedawnej przeszłości. Wyd. 2-gie.	1.50
Świętochowski Aleksander. Utopie w rozwoju historycznym. Tetmajer-Przerwa K. Marysa z Hrubego. Powieść historyczna.	2.—
— Poezje. Serya VI. rb. 1.20, w ozd. opr.	1.80
Weyssenhoff Józef. Unia. Powieść historyczna.	2.—
Zapolska G. O czym się mówi. Powieść współczesna.	1.80
— Szaleństwo. Powieść.	1.50
Żmijewska E. Dola. Powieść. Z pamiętnika instytucji. Z przedmową E. Orzeszkowej. Wyd. II.	1.20
— Pomyśl. Powieść.	1.20
Żuławski J. Kuszenie Szatana. Opowiadania.	1.50

„ARYSTOKRATYNA”
krem i proszek.
Odznaczony na wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznego i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu — staje się skórę białą i nabiera młodzieńczej świeżości i wdzięku.
Piegi zmarszczki, wagner, złote plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkokrotnym użyciu.
Żądać w składach aptecznych i aptekach. Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznej **Wacława ORZEL** w Częstochowie, III Aleja Nr. 48.

GLYCEROPHOSPHATE GRANULE ROBIN
Glycerofosfat ziarnisty ROBIN'A
Glycerofosfat wapnia i sody STOSOWANY W SZPITALACH PARYSKICH Wzmacniający system nerwowy
Wskazany przeciw krzywicy, słabości kości w okresie rośnięcia u dzieci, podwójnemu karmieniu i przewlekłym chorobom, przyznaczeniu umysłowemu i t. p. Przyjmuje w smaku łączy się w małej ilości mleka lub wody. Dla dotkniętych cukrową chorobą wyraża się w formie pastylek.
Występują się bezwartościowych nasładowciet. Sprzedają w aptekach i w większych składach aptecznych.

Zatwierdzony przez Ministerium w 1900 r.
ZAŁAD DLA CHORYCH NA OCZY D-ra J. MARCZEWSKIEGO
b. Ordynatora Warszawskiej Kliniki Okulistycznej, mieści się jak przedtem w Częstochowie przy ulicy Carlewskiej Nr. 19. przyjmuje na stałe chorych od 1 r. 50 k. do 3 rb. na dobę. Porady przychodzący chorym od 10—12 i od 3—4. W środy i niedziele tylko ranne przyjęcia. 1320

KASZEL UPORCZYWY, KATAR ZANIĘBANY, NIEŻYT OSKRZELI, KATAR, POZOSTAŁOŚĆ PO INFLUENZY
BYWAJA USUWANE DZIĘKI UŻYCIU **KAPSULEK COGNET**
Jest to lek znakomity przeciwko wszystkim **CHOROBYM PŁUCYNYM**
PARTY. Rue de Saintonge. 43 i wszystkie apteki.

Znalezione pasporyt złożone w naszej administracji są do odebrania za zwrotem kosztów ogłoszenia.

Na czyje imię i nazwisko wydany	Przez kogo wydany
Walerja Kowalik	Wójt Gminy Mykanów
Walerja Librowska	„ „ Gorkowice
Władysław Krawczyk	„ „ Rzeki
Antonina Karlińska	Magistrat Częstochowa
Józef Pydzik	„ „

Od 1-go Marca 1910 r. otwarty będzie **Dom Komisowo-Spedycyjny** Częstochowa-Herby-Granica — p. f. H. KOCZAŁSKI I II
Kantor mieścić się będzie przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter)
W zakresie operacji wchodzić będzie: cienie i ekspedycja towarów przywozowych i wywozowych na warunkach najprzystępniejszych.

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny — Częstochowa Aleja II Nr. 38 — w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka, w Rakowie p. Leon Piotrowski,

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką pocztową h.b. odnoszeniem do domów. — — — **Ceny ogłoszeń:** za pierwszorzędny lub jego miejsce przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10, obok tekstu (nadstawne) kop. 50, nekrologi kop. 20. Drobnie ogłoszenia po 3 kop. za wyraz.

Gazeta Częstochowska

Redakt

КВИТАЦИИ.

EDAKCJA i ADMINISTRACJA

howa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

resantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

Отпечатанный без предвари-
тельной цензуры № 44 газеты
„Gazeta Częstochowska” заключающей
в себя 1 печатный лист
доставлять по мне в канцелярию.

Od
Pr:
bó]

1910 r.

„ODEON” W. KRZEMIŃSKIEGO

(Najstarszy w Królestwie)

łącznie) — Zupelna zmiana programu!

I-go (epizod historyczny wojen Napoleońskich) Roz-
rywki z natury) **Lisy w osobach** (obrazki z życia)**Sen w woalu nimf** (fantazja)**Prawy Borowskiej w Krakowie****MENT** ze współudziałem:

złaskiego i Nynkowskiego.

W Kalloskopach wystawiono: **Widoki Banady (Ameryka)**

Szczegóły w afiszach i programach.

189

Teatr „ODEON”

LEKARZ-DENTYSTA

MICHAŁ GREJNIEC

w CZĘSTOCHOWIE,

I Aleja Nr. 10, dom p. Rajcherowej.
Przyjmuje codziennie od 9-1 rano i
od 3-7 wiecz.: w niedzielę do 4 po p.Polecia Nr. 1 swego wyświadczenia
poswigoonego krzewieniu zasad zę-
bolecznictwa wśród mas najszerszych
p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania
zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k.
Zadać w księgarniach! 20

Kalendarzyk.

Dziś: Walentego, Zuzanna M. — Niemiry
Juro Faustyna i Jowity M. m. —
czcześnie.

Wschód słońca: o 7 h 29

Zachód: 5 00

Przybyło dnia 1 go: 59 min.

Daty świąt: 1386. Chryst Władysława

Jagielly.

— Repertuar teatralny.

Teatrzyk „Odeon” (Aleja II № 43)—
Dziś: „Divertissement” pani Bolesławskiej
i pp. Krawczyńskiego i Nynkowskiego.
Teatr miejski—Dziś: „Rozwód Pie-
rora operetka w 1-m akcie.

Jutrzejczy obiad.

— 0 —

1. Zupa neapolitańska. Kokile ze
zwierzyną. Pieczeń wołowa z rożna.
Zając z buraczkami. Babki śmietan-
kowe.2. Barszcz z uszkami. Pieczeń cielę-
ca z kartofkami. Grzybek z konfi-
turami.

„Dobrobyt polaków”.

— 1 —

Znany profesor hakatystyczny Bern-
hardt urządził w uniwersytecie berliń-
skim cykl wykładów o „kresach wschod-
nich”. Cykl ten zakończył się nieda-
wno wykładem „o przyszłości potęgi
chonomicznej polaków w Poznanskim
i Prusach Zachodnich”.Bernhardt utrzymuje, że znaczny swój
dobrobyt polacy zawdzięczają przede-
wszystkiem „dobroliwej i cennej” opie-
ce państwa, dalej kapitałom niemieckim,
lokowanym na hypotekach polskich,
wreszcie spółkom pożyczkowym.Spółek tych jest obecnie przeszło
275, z tych 200 ściśle kredytowych, oko-
ło 40 rolniczych; resztę stanowią spółki
parcelacyjne i t. d. Wszystkie opierają
się na ustawie spółek Rzeszy i złączo-
ne są w jednym związku spółek, po i
jedynolitym kierownictwem, na W. Ks.
Poznańskie i Prusy Zachodnie. Koronę
związku jest Bank spółek zarobkowych
w Poznaniu.„Są w Niemczech niewątpliwie związki
spółek zarobkowych, liczniejsze i ka-
pitalistycznie silniejsze, lecz sądzę—
mówił Bernhardt—iż niema w całych Niem-
czech związku tak jednolitego, tak solid-
arnie spółki spajającego, tak wyborne
z licznych spółek stwarzającego jedną
zwartą całość—jak polski związek spółek
zarobkowych”.Rząd pruski wobec spółek występo-
wać może jedynie na mocy ustawy spół-
kowej, występuje też i nieraz bardzo
dokuczliwie. To wszakże przyczynia się do
wzmocnienia ich siły. Każda spółka liczy
się z niebezpieczeństwem, przestrzega u-
stawy sumiennie i pozornie. Jest to re-
gulatorem działania spółek, których ro-
zój jest zdrowy.Rosnące coraz bardziej sumy oszczęd-
nościowe w spółkach polskich są rezul-
tatem pracy i zabiegliwości polaków w
kraju — oraz skutkiem polepszonych w
obu prowincjach (Poznań i Prusy Zach.)
stosunków ekonomicznych. Są także plom-
nem pracy robotników polskich, wyho-
dzających na robotę do Niemiec.Kapitał niemiecki przyczynia się do
zwiększenia potęgi ekonomicznej pola-
ków. Niemcy potrzebują robotników
polskich, muszą im płacić i w ten spo-
sób bogacić ich. „Ta konieczność ekono-
miczna zmusza Niemców do mimowol-
nego wzmocnienia siły społeczeństwa
polskiego”.Bernhardt dochodzi do ostatecznego
wniosku, że Niemcy, a w szczególno-
ści prowincje pruskie nie mają środ-
ków aby polską potęgę ekonomiczną
zniszczyć. Rozwój ekonomiczny okazu-je się silniejszym, niż wszelkie pań-
stwowe zarządzenia. Z tego jednak
powstać może niebezpieczeństwo polity-
czne. Polacy, ekonomicznie mocni i
jak państwo w państwie urzędzeni, mo-
gliby się stać w krytycznych czasach
narzędziami w rękach obcych mocarstw.Jedynym środkiem, aby temu zapo-
biec, jest wewnętrzna kolonizacja chło-
pów niemieckich oraz jednolity zwią-
zek tychże chłopów w spółkach. W
ten sposób w ciągu lat 50 mogłaby
powstać na kresach potężna warownia
niemiecka, której żadna fala znieść ani
zniszczyć nie zdoła. Szczególny nacisk
kładzie Bernhardt na „kolonizację we-
wnętrzną”.Wydaje się, że przewidywania Bern-
hardta są mylne. Obecna „wewnętrzna
kolonizacja niemiecka” doprowadziła
tymczasem do bankructwa tego
środka, napelniając tylko złotem komisji
kolonizacyjnej kieszenie hakatystów.

K. Ł.

Europa przed 100 laty.

— 0 —

Europy—z wyjątkiem Anglii—panem
wszechpotężnym przed stu laty był Na-
poleon I.Dnia 1 stycznia 1810 roku pozosta-
wały pod jego rozkazami bezpośrednio
Francja olbrzymia, sięgająca aż na drugi
brzeg brzeg Renu, mająca 130 de-
partamentów, królestwo włoskie, pro-
wincje illyryjskie.Francja sięgała od Pirenejów na po-
łudnie aż po Lubekę. Francją była wów-
czas: cała Belgia, cała Holandia, Olden-
burg, miasta hanzeatyckie. Do Francji
należały Moguncja i Frankfurt. Dalej na
południowym wschodzie Genewa, Waadt
i Walis, francuskie kantony Szwajcarii.Na południu: Sabaudja, Genua; Tos-
kania i część państwa kościelnego. Pro-
wincje illyryjskie obejmowały: część Ty-
rolu niemieckiego, Karyntję, Krainę, Is-
trję, Triest, Chorwację bez Slawonii,
Dalmację ze wszystkimi wyspami. Te
kraje należały do Francji tylko cztery
lata, mimo to Napoleon I. zdziałał dla
ich kultury i dobrobytu tak wiele, że
ludność jeszcze w ćwierć wieku później
wspominała z uznaniem rządy francuzów.

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-ola, dom własny.

Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

WYKONUJE A RZĘBY DREWNIKI ROBOTY BUDOWLANE i SZTUKATERIE.

Telefon № 240

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na
odległość. Oświetlenie młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi,
centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

Przedstawienie amatorskie.

W dniu wczorajszym w sali Stowarzyszenia katolickiego (ul. Krakowska nr. 13) amatorzy ze sfery robotniczych odegrali 3-aktowy dramat p. t. „Pod godnem Krzyżem”.

Całość wypadła bardzo dobrze.

Na specjalne wyróżnienie zasługują, panie: Ozga w roli Grasyty, Greflik w roli Emilidy, Banasiak w roli Rozalii, pp. Kempinski w roli Teisoty, Sulczyński (św. Wojciech), Juraszek (Oleks) — i inni.

Szuka zostanie powtórzona w następną niedzielę.

Wypadek na przejeździe.

W sobotę o g. 5 m. 20 na przejeździe kolejowym pomiędzy st. Stradom i Częstochowa I, parowóz, powracający z Rakowa, najechał na wóz jakiegoś włościanina.

Siłą uderzenia tylna część wozu została strząskana, woźnica zaś i konie odrzucone o kilkanaście kroków.

Pokaleczony włościanin odwieziono parowozem na Stradom, ztamtąd zaś, po opatrzeniu ran, do szpitala miejscowego.

Samobójstwo.

W dniu wczorajszym w domu przy ul. Św. Stanisława pod Nr. 4 powiesił się na pasku na kłamce od drzwi 16-letni chłopiec A. Gruca.

Przyczyna samobójstwa — niesnaski rodzinne.

Pokąsany przez psa.

W dniu wczorajszym o godzinie 6-jej wieczorem, obok kolei Herbskiej, na przechodzącego Stanisława Drabczyka, rzucił się jakiś pies i boleśnie pokaleczył go w lewą nogę; następnie rozdrażniony kilkoma uderzeniami kija, całym swoim ciężarem rzucił się na p. D. lecz ten oparty o płot, nie dał się przewrócić, i dzięki temu uniknął poważniejszego wypadku z rozjuszoną zwierzęciem.

Kradzież.

W dniu wczorajszym pasazerowi, Antoniemu Trzciniowskiemu, jadącemu z Kłonic do Częstochowy, przy stacji Rudnik, skradziono z portfela 475 rb., trzy listy zastawne miasta Częstochowy i dowody legitymacyjne.

Rozporządzenie.

Gubernator piotrkowski wydał rozporządzenie by urzędy powiatowe i policyjne, przy wymianie biletów na prawo posiadania broni, notowały w tych biletach system broni i numer.

Ze sportu.

Wiedeński oddział stajni wyścigowej w Kruszynie, posiadający w treningu „Kartacza” i „Jasną Panią” zwyciężczyźnie w nagrodzie „Treichörner” w Moskwie i „Produce” w Warszawie i Petersburgu, przysłała je w dniu 20 maja do Warszawy, skąd po sezonie wyścigowym odesłane zostaną do Moskwy. Pierwszy debiut derby-cracka „Kartacza” odbędzie się w kwietniu w Budapeszcie na dystansie 1.800 metrów. Dostadny będzie przez Winkfielda.

Według sprawozdań pism sportowych zagranicznych, „Korsarz” ks. Lubomirskich stawiany jest na 7-em miejscu, jako kandydat do wielkich derbów wiedeńskich.

Błędna informacja.

Pisma powtórzyły za jednym z dzienników sosnowieckich, iż mimo zastój na rynku węglowym, gazownie krajowe sprzedają węgiel z zagranicy, kosztem węgla krajowego. Zarzut ten jest nieuzasadniony, gdyż jak wiadomo, kopalnie Królestwa Polskiego nie zawierają węgla koksowego, niezbędnego dla zakładów gazowych.

Drobny kredyt.

Ministerja skarbu i spraw wewnętrznych wniosły do rady ministrów projekt prawa o wydawanie pożyczek na kapitały zakładowe instytucjom drobnego kredytu z fundusów kas oszczędnościowych i o zezwalaniu na użytkowanie w tym samym celu niektórych kapitałów gmin włościańskich.

Rynek pieniężny.

Warszawski rynek pieniężny i w ostatnim tygodniu nie przedstawia żadnego odchylenia od normalnej sytuacji. Gotowizny do dyspozycji jest ilość dostateczna, przy której zadyscyplinowanie zapotrzebowaniu nie przedstawia trudności, chociaż nawet zapotrzebowanie to jest dosyć znaczne. Wypłacalność na miejscu jest zadawalniająca.

Ze szpitala.

W ciągu dnia wczorajszego w szpitalu miejskim znajdowało się na kuracji: mężczyzn 35 i kobiet 23.

KORRESPONDENCJE.**Z Łodzi.****Marki fałszywe.**

W uzupełnieniu wiadomości o wykryciu fałszywych marek pocztowych 7-io kopiejkowych, nadmienić można, że nie tylko w firmie Goldman, lecz i w kilku innych znaleziono w całych arkuszach marki podrabiane. Marki te fabrykowane są na lichym papierze, i nie posiadają znaków wodnych. Policja śledząca jest już na tropie podrabiaczy, którzy ciągnęli z tego procederu znaczne zyski.

Z Warszawy.**Obchód Chopinowski.**

W gronie artystów i mecenasów sztuki powstał projekt utworzenia komitetu, mającego na celu zorganizowanie szeregu uroczystości dla uczczenia pamięci Chopina, wobec przypadającej w roku bieżącym 100-jej rocznicy przyjścia na świat naszego wielkiego muzyka. Uroczystości te trwać mają przez cały rok jubileuszowy i rozpoczną się dn. 22-go b. m., gdyż w tym dniu właśnie roku 1810-go Fryderyk Chopin ujrzał światło dzienne w Żelazowej Woli.

Dnia 22-go b. m. odbędzie się w kościele św. Krzyża uroczyste nabożeństwo, a w Filharmonii wielki koncert z udziałem najwybitniejszych sił artystycznych.

Komitet obchodu Chopinowskiego przystąpi niezwłocznie do pracy nad zorganizowaniem wystawy pamiątek po największym z naszych muzyków i przystąpi do udziału w przedstawieli zagranicznych organizacji muzycznych.

W ciągu roku jubileuszowego odbywać się będą liczne koncerty Chopinowskie. Udział swój w tych koncertach przyrzekł już: Ignacy Paderewski i Józef Słowiński.

Wkrótce podamy bliższe wiadomości o pracach komitetu i szczegóły obchodu.

Obławy policyjne.

Wczoraj w nocy policja dokonywała rewizji w domach publicznych w dzielnicy staromiejskiej, poszukując osób podejrzanych lub niezameldowanych. Aresztowano kilka osób.

Z Krakowa.

— Repertuar teatru krakowskiego zapowiada: Poniedziałek 14 Przedstawienie amatorskie.

Wtorek 15 „Aktorki”. Komedja w 4-ach aktach Stefana Krzywoszewskiego. Środa 16 „Balladyna”. Tragedja w 5 aktach Juliusza Słowackiego.

Ostatnia poczta.**Odczyt Kramarza.**

W sobotę wieczorem w klubie dla celów społecznych, Kramarz wygłosił odczyt publiczny o sytuacji Słowian zachodnich. Mówca wskazał na zwycięski pochód germanizmu zaprzyjaźnionego z Rosją.

Austria — mówił Kramarz pod wpływem Niemców rozpoczęła krucjatę przeciwko Słowianom.

Wcale walczyli z falą germanizmu i w walce tej znaleźli olbrzymią pomoc ze strony Polaków, którzy, jakkolwiek zawdzięczają koronie wszystko, co posiadają, stanęli chętnie ramię przy ramieniu obok Czechów w walce przeciwko Niemcom. Znaczący to jest szczególnie jakrawo w Parlamencie przez czas debatów nad zmianę regulaminu.

Zachodnia Słowiańszczyzna nie wierzy Rosji, gdyż Rosja jest przyjaciółką Niemiec.

Przyjęcie Czechów w Warszawie było najjaśniejszym momentem doby ubiegłej. Wszystkie klasy ludności witały na ulicach Warszawy wojowników z niemiecką. Uroczystości te mieć będą olbrzymie znaczenie.

Dalej Kramarz charakteryzował nacjonalizm czeski. Czesi nigdy nie pozostawali definicji nacjonalizmu, gdyż odzwyczajają ją wszyscy nawet socjaliści. Tylko prasa rosyjska ugania się, za definicją nacjonalizmu. Nacjonalizm czeski jest miłośnością ojczyzny nie sentymentalną ale realną, pełną ofiarności.

Uczucie to nie jest ekspansywne, lecz intensywne, pragnie ono rozwoju narodowości własnej, ale nie żywi uczuć zabobnych. Nacjonalizm, który dąży do odbierania innym nie jest nacjonalizmem, ale kannałizmem. Prawdziwy nacjonalizm nie odbiera, ale pomaga. Odczyt Kramarza, pełen głębokich i subtelnych aluzji, przez wielu słuchaczy był oklaskiwany gorąco.

TELEGRAMY.

(Agencji Petersburskiej i własne).

Konferencja słowiańska.

Petersburg 13. W czwartek i w piątek odbywały się posiedzenia Komitetu wykonawczego zjazdu praskiego. Dziś zostaną ogłoszone rezultaty obrad.

Wszystkie posiedzenia były poufne, żadnych komunikatów prasie nie dawano.

W naradach brali udział: Kramarz, Dmowski, Straszewicz, hr. Olizar; Bułgarzy: Luchanow i Kalinkow; z Rosjan: Chomiakow, Krasowskij, Lwow, Maklakow, Bobrinskij, Wołodimirov.

O ile wnosić można z rozmów, jakie mieli delegaci bułgarscy z dziennikarzami, przyjechali oni z tym zamiarem, ażeby bezwarunkowo zwołać zjazd do Sofii na lato, kierując się względami na politykę bałkańską. Rzecz prosta, że w innej sytuacji znajdują się Polacy, gdyż stanowisko ich warunkują obecne stosunki polsko-rosyjskie.

Dotychczas nie wiadomo, jakie wyjście znajdzie Komitet z bardzo trudnego położenia.

Stany wwiątkowe.

Petersburg 13. Dyrektor policji oświadczył w komisji dumskiej do spraw niepełności osobistej, że rząd wniosł projekt stopniowej zmiany stanów wwiątkowych na normalne. W projekcie utrzymane są pełnomocnictwa naczelników dzielnic.

Uniwersytet ludowy.

Kutais 13. W teatrze miejskim otwarto uniwersytet ludowy.

Obfity wytwrsek.

Baku 13. W kopalniach nafty w Romanach nastąpił wytwrsek, wyrzucający 100000 pudów na dobe.

Ulew.

Kiów 13. Z południa Rosji donoszą o ciągłych ulewach, które w wielu miejscach podmyły tor kolei południowo-zachodnich.

Szkola handlowa.

Omsk 13. Odbyło się uroczyste otwarcie 8-klasowej szkoły handlowej.

Wdalenie dentystów.

Smoleńsk 13. Rada gubernialna poleciła w przeciągu 7 dni wydalici wszystkich dentystów żydów, nie trudniących się swoim fachem.

Bandytyzm.

Baku 13. Sześciu uzbrojonych mężczyzn wtrąniono w nocy do baru robotników fabrycznych i steryzowanych 20 obecnych, zabrało z kuferek robotników rzeczy na sumę rb. 50.

Kobiety w Sejmie.

Helsingfors 13. Do Sejmu wybrano 17 kobiet, mianowicie: młofidełek 2, starofidełek 2, szwedek 3 i socjaldemokratki 10.

Wystawa pływająca.

Smyrna 13. Powodzenie wystawy pływającej pod każdym względem olbrzymie. W przeciągu trzech dni wystawę zwiedzilo 25000 osób.

Przybycie Konsula.

Tabryz 13. Z Erzerumu przybył nowy konsul angielski, powitany uroczystie przez władze rosyjskie i inne konsulaty.

Powrót wojsk.

Tabryz 13. W tych dniach powracają z Karadżagu wojska rządowe, pod dowództwem Efrema. Bagir - chan ze swymi fidajami naciągnie później. Rani z oddziału Efrema z oburzeniem opowiadają o rabunkach fidaioów Bagir-chana w wioskach Karadżagu.

Demonstracje w Niemczech.

Berlin 13. Odbyły się zbiorowe pochody socjaldemokratów z udziałem dziesiątek tysięcy narodu. Tłum ze śpiewem Marsylianki robotniczej starał się przedostać do pałacu, jednak policja przeszkodziła temu. W samym mieście starć nie było.

Berlin 13. Z wielu miast donoszą o demonstracjach socjaldemokratów. W niektórych miastach tłum rzucał na policję kamieniami, ta zaś odpowiadała białą bronią. Jest kilku rannych. Zarządzono kilka aresztowań.

Genjusz karoty.

—x-0-x—

Najtrudniejszym z przedsięwzięć filantropijnych jest dobroczynna „karota”. Trzeba mieć do niej talent wrodzony, jak do wszystkiego na świecie. Każde większe miasto posiada takich genjuszów. Na barkach swych dźwigają róż-

ne instytucje, działające w imię kultury lub miłosierdzia i są postrachem milionerów.

„Daily News” pomieszcza rewelacje genjusza „karoty”, mr. Sydney Hollanda, prezesa londyńskiego szpitala Poplar. Od lat szeregu wspiera go i utrzymuje, kręcąc bież z piasku. Złotego, który mu sypią do kalety, bez wielkiego zapalu, różni obywatela miasta. Mr. Holland poznał psychologię ofiarodawców. Nie się wobec nich nie wskóra jękami, trzeba wciąż obmyślać nowe sposoby kolatania do kieszeni. Nie braknie p. Holland pomysłom. Kiedyś przez cały miesiąc ogłaszał w „Truth”, że oferuje gwineję czytelnikowi tego pisma, który poda mu najlepszy pomysł do ogłoszenia na rzecz Poplar Hospital. Dzięki temu przez sześć tygodni reklamował szpital bezpłatnie i zdobył doskonale ogłoszenie.

Jedna gwinea przyniosła chorym kilka tysięcy funtów, gdyż ludzie przypominali sobie o istnieniu szpitala i nadsyłali datki. Innym razem opisywał przez parę tygodni w poczytnym dzienniku dokonywane w tym szpitalu operacje i nadzwyczajne uzdrowienia. Następnie wymieniał datki w rubryce nekrologów, dodając: „sześciu ludzi umiera w Londynie na minutę”. „Owo memento mori” zwiększyło ofiarności, choć cyfra śmierci rozwijała się z danymi statystycznymi, przewyższając o wiele procent śmiertelności. Potym ogłaszał, że szpital przynosi duże dochody i nie ma wcale długów. To było najsukcesowniej. Anglicy lubią wspierać instytucje, niepotrzebujące wsparcia.

P. Holland obcylił i podał następnie do wiadomości czytelników, że dla zdobycia marnych stu funtów, musi napisać tyle listów, że mógłby nimi pokryć przestrzeń 15 mil. angielskich. To podziękowało. Wrzucił też serca, obwieszczając, że w jego szpitalu wychodzi rocznie 100 kilo jodofornu. Czytelnicy lubią cyfry, zwłaszcza przesadzone. Każda odczeka musi się kończyć jękami lub uśmiechem — inaczej nie odnosi skutku, choćby ją podpisało trzech milionerów, biskup i księżna. P. Holland umie werbować serca litotściwi i zmuszać je do litotści wbrew woli.

Pewnego dnia spotkał w omniibusie dwie Amerykanki, które chciały zobaczyć most Tower. Wyperswadował im, że daleko ciekawszym zabrytkiem jest Poplar Hospital. Zaprowadził je do szpitala, wskazał na wstępie skarbonkę. Każda wrzuciła po gwineję. Oględziny szpitala zawiodły wszelako ich nadzieje turystyczne. Obie wyszły oburzone; jedna powiedziała mu, że jest oszustem, druga wyraziła pewność, że skończy na szubienicy. Ale dwie gwineje pozostały w skarbonce.

Porwanie córki.

— oo —

Neues Wiener Tagblatt” donosi, że wielkie wrzenie wywołało w Wiedniu uprowadzenie 15-letniej hrabianki Eleonory Giżyckiej. Ojciec uprowadzonej, hr. Giżycki, dawniej obywatel austriacki, przeniósł się swego czasu na Wołyn, gdzie odziedziczył po wuju wielkie dobra. W czasie swej podróży do Ameryki, poznał hr. Giżycki niejaką miss Peterson, której matka była wydzwinią czichagowskiego „Timesa” i ożenił się z nią w Chicago, poczym wrócił na Wołyn, gdzie też urodziła się mu córka.

W r. 1907 hrabina Giżycka po jakimś sporze z mężem opuściła go i wyjechała z córką do Paryża, a następnie ukryła ją w Londynie. Mąż zjechał ukrycia za żoną do Paryża z całą armią detektywów, wyszukał córkę na przedmieściu w Londynie i zabrał ją z sobą do Wiednia.

Zona, dowiedziawszy się o tem, przyjechała w towarzyszywie licznego oddziału policjantów do Wiednia i tu znalazła poparcie u władz, a także u ambasady rosyjskiej i amerykańskiej oraz u pewnej arcyksiężnej, która się sprawą tą zainteresowała. Między małżonkami przystawie córka pewną część roku miała spędzać przy matce, pod warunkiem, że wraca wraz z dzieckiem pozostanie w Austrii i nie wyjedzie do Ameryki.

Spotkanie córki z matką miało nastąpić w pałacu owej arcyksiężnej. Hr. Giżycki podążył tam z córką, spotrzyłszy jednak, że przed pałacem stoją dwa samochody, gotowe do odjazdu, domyślił się, co się święci i postanowił dziecka nie oddawać żonie. Jednocześnie otrzymał hr. Giżycki wezwanie do Petersburga, gdzie za pośrednictwem trzeciej osoby dostał polecenie od lekarza, aby oddał córkę matce. Hr. Giżycki wrócił

więc do Wiednia i polecenie to wypełnił, poczem hr. Giżycka wyjechała natychmiast do Chicago.

Po jakimś czasie hr. Giżycki przybył do Petersburga, gdzie dowiedział się, że lekarz o całej tej sprawie nic nie wiedział.

Hr. Giżycki rozpoczął gorączkowe poszukiwania córki.

ROZMAITOŚCI.

— Wstawajcie wcześniej.

Ostatnimi czasami wnioś do parlamentu angielskiego poseł p. Willet projekt ustawy wcale godny uwagi.

P. Willet zauważył—bardzo przynikliwie—że dzień roboczy człowieka cywilizowanego rozpoczyna się obecnie zbyt późno i trwa, niewiedzieć poco i naco, zbyt długo. Dlaczegożby nie przesunąć pracy ludzkiej z późnego wieczoru na wczesny ranek? Zyskałaby przez to higiena, a i budżet by zyskał każdej jednostki. P. Willet obliczył, że na samem oświetleniu oszczędzałaby Anglia miliony. Chodziłoby tylko o wstawanie o godzinę wcześniej.

Bał ale jakże do wcześniejszego wstawania zmusić z poniedziałku na wtorek cały naród angielski? P. Willet proponuje—na wiosnę roku bieżącego—cofnięcie przymusowe w oznaczonym dniu wstecz wskazówek na wszystkich w Anglii zegarach, a z końcem

lata posunięcie ich o tyleż czasu naprzód. W ten sposób rozciągliłość dotychczasowego dnia roboczego nie ulegnie zmianie, a tylko dzień zbliżony bardziej zostanie do naturalnego wschodu i zachodu słońca, które racjonalnie, aby przyswiecało pracy ludzkiej, niż lampy.

Iżba poselska ma po zwołaniu parlamentu zająć się niezwlekając projektem p. Willeta.

Samoskarżenie.

W Tilmaczu, jak donoszą z Lwowa, aresztowano niedawno niejakiego Emila Sniagurowicza, ściganego listami gońcicami prokuratorji wiedeńskiej, z powodu popelnienia nieznanych oszustw w Wiedniu i okolicy. Sniagurowicz uciekł do Rosji, ale potem powrócił do Tilmacza, przed kilku dniami zgłosił się do sądu sędziego śledczego i oświadczył, że przed 16 laty w Wiedniu zamordował adwokata dr. Rothsieglę. Sędzia śledczy przedstawił mu, że do zamordowania adwokata Rothsieglę przynajmniej w swoim czasie niejaką Eichinger, który był poręcznikiem w Przemysłu, a następnie wystąpił z wojska i pracował w kancelarji dr. Rothsieglę. Eichinger został skazany na śmierć, ale następnie, utaskawiony na więzieniu, zmarł w twierdzy. Sniagurowicz twierdzi, że Eichinger przynajmniej do czynu, którego nie popelniał, gdyż mordercą jest on. Mimo, że zeznania Sniagurowicza nie zasługują na wiarę, będzie odstawiony do sądu wiedeńskiego.

— Najpiękniejsza Amerykanka.

W Chicago odbywał się konkurs,

którego celem było ujawnienie najczystszej i najpiękniejszej typu Amerykanki. Pobiła kilkadziesiąt współzawodniczek 17-letnia słuchaczka wyższej szkoły Englewood, miss Genowefa Lyon. Nie stawiała się osobście na turniej, przysłała tylko swą fotografię. Harmonija i czystość rysów. Po ujrzaniu pierwowzoru podobizny, nie doznali zawodu. Miss Lyon będzie mogła się chlubić, że jej stawiano posągi za życia. Rzeźbiarz Józef Korbel uwiecznił jej postać w marmurze. Posąg najpiękniejszej Amerykanki nie ozdobi publicznego placu. Lście po amerykańsku będzie ustawiony na dachu oblrzyniego hotelu Sherman w Chicago. Poza tem odnalezieniem, miss Lyon otrzyma 200 dolarów nagrody. Jest ona szatynką, ma oczy piwne, nosek greckiej bogini, a usta śmiejącego się dziecka.

— Samolot polski.

W tych dniach uczeń VI-klassy gimnazjum Winogradowa w Wilnie p. Stefan Zyberk-Plater, syn Ludwikostwa hr. Zyberk-Plater z Kurtowian, w obecności dyrektora, profesorów oraz kolegów demonstrował zrobiony przez siebie model samolotu. Samolot przebiegłszy kilka metrów po podłodze, wzniósł się do wysokości 3 metrów, następnie przeleciał około 15 metrów. Model jest zbudowany samodzielnie bez żadnego naśladownictwa—jest on więc po części wynalazkiem

Satyra i humor.

NA DWORCU KOLEJOWYM.

Pierwszy podróżny (z zadowolonego przedziału): „Zupełnie pełen!”

Drugi podróżny: „Bardzo proszę, może pan, ale nie ja!”

SUMIENNY SZEWC.

Patrz pan, jakie mi pan buty przysłałeś, woła burzonoj odbiorca podnosząc nogę, podeszwy są jeszcze ciepłe, cholewki już popękaly.

Szewc do siebie: Hm! na przyszły raz trzeba będzie wziąć górna skórę na podeszwy.

TELEGRAM.

Handlarz byłby Krowicki wysłał do żony swej następujący telegram:

„Ponieważ pociąg o godzinie 9-jej nie zabiera wołów, przybędę dopiero jutro! Onufry”

RESTAURATOR DO GOŚCIA.

— Śmiało mogę panu polecić to wino, jestem pewny, że panu smakować będzie.

— To siadaj pan ze mną, wypijemy butelkę.

W takim razie wołę przynieść imnie.

W WOJSKU.

Podoficer do rekruta.—Dlaczego żołnierzy nigdy nie powinien tracić głowy? Rekrut.—Bo... nie miały na co włożyć czapki.

PIERWSZA PRASKA FABRYKA ORKIESTRJOŃW DIEGO FUCHS W PRADZE.

POLECA Orkiestry, zastępujące 5 do 20-ty instrumentów z zastosowaniem siły ciężarowej, lub elektrycznej poznane i zaszczytnie wyróżnione na WYSTAWIE CZĘSTOCHOWSKIEJ

Przedstawicielstwo: Dom Handlowo-Romisowy **Zdzisław RYLSKI** Częstochowa, Aleja II Nr. 33 Tel. 93
ORKIESTRJOŃW PIĘCIU TYPOW NADESZŁY.

ROZKŁAD JAZDY

Wychodzi z Częstochowy.

Tow.-Osob.	2-4	godz.	12 m.	11 noc:
Osobowy.	1-3	"	"	"
Kurjerki.	1-2	"	2	52 "
Osobowy.	1-3	"	5	25 rano.
Pospiez.	1-3	"	9	50 "
Osobowy.	1-3	"	11	30 "
"	1-3	"	3	46 popoł.
"	1-3	"	6	42 wiecz.
"	2-3	"	9	25 "

Przychodzi z Sosnowca do Częstochowy.

Osobowy.	2-4	godz.	8 m.	40. rano.
----------	-----	-------	------	-----------

Wychodzi z Warszawy.

Osobowy.	2-3	godz.	5 m.	35 popoł.
Kurjer.	1-2	"	11	45 noc.
Osobowy.	1-3	"	12	10 "
Tow.-Osob.	2-4	"	10	"
Osobowy.	1-3	"	5	25 rano.
"	1-3	"	8	10 "
"	1-3	"	10	30 "
Pospiez.	1-3	"	2	25 popoł.
Tow.-Osob.	2-4	"	"	"

Wychodzi z Piotrkowa

Osobowy.	1-3	"	6	35 wiecz.
----------	-----	---	---	-----------

Przychodzi do Warszawy.

Godzina	11 m.	15 rano.
"	8	55 "
"	7	05 "
"	11	42 "
"	2	45 popoł.
"	6	15 wiecz.
"	9	40 "
"	12	50 "
"	11	50 noc do Piotrkowa.

Przychodzi do Częstochowy:

godz.	12 m.	20 noc.
"	4	11 rano.
"	6	39 "
"	9	2 "
"	11	37 "
"	2	37 popoł.
"	5	41 wiecz.
"	7	20 "
Mama	4	52 popoł.

Granicy: Sosnowca.

6 m.	—	6 m.	10
9	—	9	20
—	—	1	5
4	—	50	25
8	—	10	25
9	—	13	50
7	—	10	7

ASTHMA I KATARY

„Leczę się przez życie CYGARETKI I PROSZKI ESPIC”
Duszność, Kaszel, Zakatarzenie, Niewrażliwość, Flegmaty do odkaszania pierwiastkowy jest najskuteczniejszym środkiem do pokonania Ch. „Nowe oddechowyk”.
Przyjęty w aptekach francuskich i zagranicznych. — We wszystkich znaczących aptekach Francji i zagranicą. Sprzedają hurtowo w Paryżu: 20, ul. Saint-Lazare.
Trzeba wymagać własnoręcznego podpisu na każdej szkatułce jak obok.

218-6-1

MACZKA NESTLE MLECZNA

Od przeszło 40-tu lat polecana przez lekarzy całego świata jako najlepszy pokarm dla dzieci i dorosłych chorych na żołądek. 82-36-1

Stowarzyszenie sług

„Wzajemna Pomoc” pod przewodnictwem Matki Boskiej Częstochowskiej, ulica Wieluńska № 28 podaje do wiadomości, że powstała przy Stowarzyszeniu „Wydział Rekomendacyjny” ma zawsze do rekomendowania dobre służące jak kucharki, pokojówki i nianki, oraz że założona przy tymże Stowarzyszeniu pralnia prowadzona z uwzględnieniem higieny i oszczędności bielizny przyjmuje do prania i prasowania mniejsze i większe partje bielizny na warunkach uciążliwych, 160—10

Kraków Zakład wodoleczniczy i sanatorium spec. chorób nerwowych D-ra Kupczyka—ul. Świątkiego. 8 42—1

„ARYSTOKRATYNA”
krem i proszek.
Odnieszony na wystawie lekarzy przyrodników we Lwowie me dalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zaw. 66 węglika antyseptycznego i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu—staje się pleć lśniącą białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Pięgi zmarszczki, wagi, żółte plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkorazowym użyciu.
Żądać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w zakładzie aptecznym
W a o ł a w a O R Z E Ł
w Częstochowie, III Aleja № 43. 2

Ból głowy i Migrena
natychmiast usuwa
MIGRENO-NEVROSIN
Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Żądać w aptekach i składach aptecznych tylko oryginalnych proszków 10 k. szt. Pudełko 1.20 k. 147—80

Lokal do wynajęcia, na skład. Dojazd Nr. 9 vis a vis dworca Wied. 302

Magiel do sprzedania prawie nowa tania wiadomość w administracji Gazety Częstochowskiej. 282

ZAKŁAD
artystyczno-fotograficzny
Wacława Wesółowskiego
w Częstochowie
róg II Alei i Teatralnej 26.
Wykonują wszelkie roboty wchodzące w zakres nowoczesnej fotografii po cenach przystępnych.

VICHY
Wzajemnie się zamiany innymi wodami i lekami oświadcza
Wodę Mineralną
Naturała
Miejsce

Choroby Nerek, Pęcherza i Żółtaczki.
Choroby Wątroby i Przewodu Żółciowego.
Choroby Kanałów Trawienne Żołądka, Kiszki.

VICHY CELESTINS
VICHY GRANDE GRILLE
VICHY HOPITAL

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny — Częstochowa Aleja II Nr. 38 — w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka, w Rakowie p. Leon Piotrowski,

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką pocztową li b odnośnikiem do domów. — — — Ceny ogłoszeń: za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10, obok tekstu (nadesłane) kop. 50, nekrologi kop. 20. Drobne ogłoszenia po 3 kop. za wiersz.